

RAUMA KOMMUNE

SAKSPAPIR

Styre, utvalg, komite m.m.	Møtedato	Saknr	Saksbehandler
Formannskapet	14.09.04	172/04	ELE
Kommunestyret	28.09.04	080/04	ELE

Saksansvarlig Elin Erdal	Arkiv: K2- Objekt:	Arkivsaknr 2004001842
------------------------------------	-------------------------------------	---------------------------------

STATLIGGJØRING AV SKATTEOPPKREVERFUNKSJONEN - HØRINGSUTTALELSE

Vedlegg:

Sammendrag fra Skatteoppkreverutvalgets utredning.

Saksopplysninger:

Det er oppnevnt et utvalg (Skatteoppkreverutvalget) av Finansdepartementet som skal foreslå tiltak for å forbedre skatteoppkreverfunksjonen. Flertallet i dette utvalget tilrår at skatteoppkreverfunksjonen statliggjøres.

KS har oppfordret alle landets kommuner til å avgi egen høringsuttalelse til Finansdepartementet. ang. statliggjøring av skatteoppkreverfunksjonen. Høringsfristen er 01. oktober -04.

Det er tidligere avvist å statliggjøre skatteoppkrevingen i Norge ved Stortingets behandling av St.prp. nr. 44 (ROSA-utredningen) i 1994 og ved behandling av St.prp. nr. 41 (STRADEC-utredningen) i 1996.

Det er viktig å forbedre og eventuelt omorganisere funksjoner som ikke fungerer, men det er like viktig å ikke omorganisere funksjoner som fungerer godt slik som dagens organisering av skatteoppkreverfunksjonen gjør.

Hovedargument for fortsatt kommunal organisering av skatteoppkreverfunksjonen:

Skatteinnkrevingen i Norge er meget god sammenlignet med andre vestlige land. Vi har en effektiv skattebetalingsordning med god løsningsgrad, brukervennlighet, effektivitet og rettssikkerhet. De kommunale skatteoppkreverne klarer å inndrive mellom 99% og 100% av all utlignet skatt.

Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen medfører god rettssikkerhet for skatteyterne, blant annen ved at det er etablert et klart organisatorisk og ansvarsmessig skille mellom på den ene siden fastsettelsen av skatten (likningen) og på den annen side innkrevingen av skatten. Statlige ligningskontor og kommunale skatteoppkreverkontor, slik det er i dag, gir den beste rettssikkerhetsgaranti.

Det er dokumentert at kommunale skatteoppkreverkontor utøver god brukerservice. En landsomfattende undersøkelse gjennomført av Norsk Gallup i 2002 dokumenterer at de kommunale skatteoppkreverkontor scorer vesentlig bedre enn de statlige skattekontorene når det gjelder tilgjengelighet, kundebehandling, saksbehandlingstid, informasjon og forutsigbarhet i saksbehandlingen.

En sentralisering og statliggjøring av skatteinnkrevingen vil føre til en dårligere tilgang til offentlige tjenester i lokalmiljøene. De gode resultatene ved skatteoppkreving skyldes blant annet dialogen den enkelte skatteyter har mulighet til å ha med skatteoppkreveren.

Skatteinnkrevingen bidrar til å opprettholde det kommunale økonomiske selvstyret. Skulle ansvaret for innkrevingen overføres til staten og innkreivingskompetansen i kommunene falle bort, reduseres kommunens muligheter for å kunne påvirke sitt inntektsfundament. Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen medfører effektiv drift og ressursbruk ved at skatteinnkreving gjennomføres i det samme miljø og ofte av de samme ansatte som ivaretar kommunens innkreving av kommunale eiendomsavgifter og eiendomsskatt. Kommunale avgifter og gebyrer er en viktig inntektskilde for det kommunale velferdstilbudet. Fortsatt kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen vil sikre levedyktige innkreivingsmiljøer i kommunene.

Et kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen gir grunnlag for folkevalgt innsyn og kontroll. Blant annet gjennom de allerede etablerte skatteutvalgene. Eventuell statliggjøring og sentralisering vil medføre et system med store statlige sektorkontorer og reduserte muligheter for folkevalgt innsyn.

Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen har positive distriktpolitiske konsekvenser. Dagens desentraliserte lokalisering innebærer at det opprettholdes innkreivingsmiljøer og arbeidsplasser i utkantstrøk og betyr også at lokalt næringsliv har kort vei til en av sine viktigste offentlige samarbeidspartnere. En eventuell statliggjøring vil bety sentralisering og en reduksjon av antall kontorer ned til ¼ av i dag, hvilket vil ha negative distriktpolitiske konsekvenser.

Effekten av en statliggjøring er ikke utredet, og KS mener det er vanskelig å kunne argumentere for at det er noe å tjene på en statliggjøring av skatteinnkrevingen.

RÅDMANNENS INNSTILLING:

Av hensyn til skatteyternes rettssikkerhet, skatteinnkreivings brukervennlighet, ivaretagelse av lokaldemokratiet gjennom folkevalgt innsyn og kontroll, og ikke minst av hensyn til den gode løsningsgraden for inndrivelse av skattekrav, mener Rauma kommune at skatteinnkrevingen fortsatt må være en kommunal oppgave.

14.09.2004 FORMANNSKAPET

FS-172/04 VEDTAK:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

FORMANNSKAPET FORESLÅR FOR KOMMUNESTYRET Å GJØRE FLG.

VEDTAK:

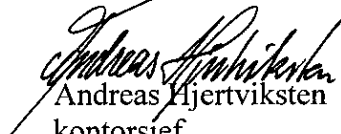
Av hensyn til skatteyternes rettssikkerhet, skatteinnkrevningens brukervennlighet, ivaretagelse av lokaldemokratiet gjennom folkevalgt innsyn og kontroll, og ikke minst av hensyn til den gode løsningsgraden for inndrivelse av skattekrav, mener Rauma kommune at skatteinnkrevningen fortsatt må være en kommunal oppgave.

28.09.2004 KOMMUNESTYRET

KS-080/04 VEDTAK:

Formannskapets forslag ble enstemmig vedtatt.

Rett utskrift.

Andreas Hjertviksten
kontorsjef

Finansdepartementet oppnevnte 26. mai 2003 et utvalg for å vurdere skatteoppkrevingen og 12. mai 2004 ble høringsdokumentet "NOU2004:12 Bedre skatteoppkreving" levert med høringsfrist 2. oktober.

Stortinget har to ganger det siste tiåret avvist Finansdepartementets forsøk på statliggjøre skatteinnkrevingen

Skatteoppkreverutvalget hadde som mandat

- beskrive behovet for endringer/forbedringer innen de 3 hovedområdene (arbeidsgiverkontroll, skatteinnfordring og føring av skatteregnskap)
- vurdere forbedringstiltak innenfor fortsatt kommunal organisering av skatteinnkreving
- vurdere forbedringstiltak innenfor en statlig organisert skatteinnkreving
- økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene

Utvalget skulle ikke vurdere overføring av statlige oppgaver (innkreving merverdiavgift) til kommunene.

Kvaliteten og effektiviteten i skatteoppkrevingen har vært gjenstand for en rekke analyser de siste årene. Analysene og resultatene har vært omstridte.

Utvalget vurderte forbedringstiltak forutsatt fortsatt kommunal organisering, blant annet:

- Hyppigere rapportering og betaling av arbeidsgiveravgift og forskuddstrekk
- Innføring av div gebyrer ved betalingsmislighold og innfordringstiltak
- Bedre elektronisk tilgang til registre
- Styrking av kommunenes økonomiske incitamenter
- Styrking av faglig overordnede (skattefogdens) styringsfullmakter og iverksette tiltak dersom skatteoppkrever ikke utfører oppgaven på tilfredsstillende måte.

Utvalget presenterte tre organisasjonsløsninger:

- *Dagens kommunale organisering*
Det faglige ansvar ligger til Staten, det administrative til kommunen. Utviklingen går i dag mot mer interkommunalt samarbeid og sammenslåing av kommuner.
- *En statlig modell*
Skatteoppkrevingen overtas av Staten og regionaliseres. En mulig modell er at funksjonene skatteregnskap, frivillig betaling og arbeidsgiverkontroll overføres til ligningskontorene, mens det etableres egne regionkontorer for tvangsinnfordring av misligholdte krav
- *En mellomløsning*
der staten håndterer alt unntatt tvangsinnfordring

Flertallets vurderinger og konklusjoner.

Flertallet (2 fra Staten, 2 fra universitetsmiljø, 1 fra Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening) hadde følgende konklusjon.

- **En statlig organisering av skatteoppkrevingen er mest naturlig, oppgavens innhold og karakter tatt i betraktning**

og begrunnelser:

- Evalueringer viser stor variasjon i innsats og resultat mellom skatteoppkreverkontorene. Små og mellomstore har dårligst resultater. Størrelse må tillegges vekt når en vurderer organisering. Kommunalt styrte kommunesammenslåinger vil nødvendigvis ikke finne sted der de skattefaglige argumentene for dette er størst.
- Kommunene avsetter ressurser til skatteoppkreving i ulik grad og at lokalpolitisk press kan ha betydning for valg av innfordrings- og kontrollstrategi

og imøtegår argumentene

- *at skillet mellom fastsettelse og innkreving er et rettsikkerhetsprinsipp* med at det er eksempler på at rettsikkerheten ivaretas i andre sammenhenger, eks innkreving av merverdiavgift og kommunale avgifter.
- *at skatteinnkreving har dype kommunale røtter* med at det ikke var andre alternativer da dette ble vedtatt
- *at flytting av skatteoppkreverfunksjonen svekker det kommunale innfordringsmiljøet* med at det eneste eksemplet på utskillelse av skatteoppkreverfunksjonen (Øvre og Nedre Eiker) ikke bekrefter dette
- *at flytting svekker lokaldemokratiet* med at det er friheten til å kunne påvirke eget inntektsgrunnlag (skatteobjekter) som er av betydning, ikke hvem som står for innkrevingen
- *at statliggjøring vil medføre store omstillingskostnader* med at det er mulig å bygge på eksisterende organisasjon (ligningskontorene) og at det ikke er grunn til å tro at en vil få provenytnap (dårligere skatteinnfordring) i forbindelse med omleggingen.

Mindretallets vurderinger og konklusjon

Mindretallet (Kemner Bjørn Røse, Oslo kemnerkontor og kommunekasserer Bente Fylken, Ørsta/NKK) mener at de fleste argumenter taler for fortsatt kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen. Det er dokumentert høy løsningsgrad, god rettsikkerhet, høy brukerservice og synergier med øvrig kommunal virksomhet. Og ikke minst: Kommunal organisering gir forbedringsmuligheter og er robust i forhold til forventede utviklingstrekk.

De fleste argumenter taler for fortsatt kommunalt ansvar:

- De kommunale skatteoppkreverne klarer å innkreve mellom 99 % og 100 % av all utlignet skatt. Små kommuner har like gode resultater som store. Dette skyldes at skatteinnkreving dreier seg om kommunikasjon mellom skatteoppkrever og skatteyter.
- Således vil det ikke-være noe å tjene på statliggjøring.
- Det er dokumentert at de kommunale skatteoppkreverne utfører god brukerservice (og bedre enn de statlige skattekontorene i følge måling av Norsk Gallup i 2002) med god tilgjengelighet, kundebehandling, saksbehandlingstid, informasjon og forutsigbarhet i saksbehandlingen.
- Avstand mellom fastsettelse (ligningskontorene) og innkreving av skatt er slått fast som et grunnleggende rettsprinsipp i tidligere utredninger og Stortingsbehandlinger.
- Kommunalt ansvar medfører effektiv drift og ressursbruk ved at skatteinnkreving utføres i samme miljø som øvrig kommunal innfordring. Dermed blir det mulig å opprettholde levedyktige innkrevingstiljø i mindre kommuner
- Fortsatt kommunalt ansvar bidrar til å opprettholde det kommunale økonomiske selvstyre (påvirke sitt inntektsfundament, gir mulighet for framtidige inntektsreformer)
- Statlig innkreving vil medføre sentralisering og dårligere tilgang på offentlige tjenester i lokalmiljøene. Det vil redusere muligheten for statlig innsyn i skatteinnkrevingen.
- Statliggjøring vil medføre store overgangskostnader. Det blir store kostnader på statlig side og minimale innsparinger på kommunal side (som også vil bli møtt med reduserte statstilskudd. Reformen vil også medføre et provenytnap. Provenytnap på bare ½ prosent vil medføre et tap på 5 milliarder over en treårsperiode.
- Skatteoppkreverutvalget framlegger 15 forslag til ytterligere forbedringer av skatteinnkrevingen. Det er mer å gå på selv om kvaliteten og effektiviteten er god.

Høringsdokumentet ligger på Finansdepartementets hjemmesider www.odin.dep.no/fin under Aktuelt og Høringer.